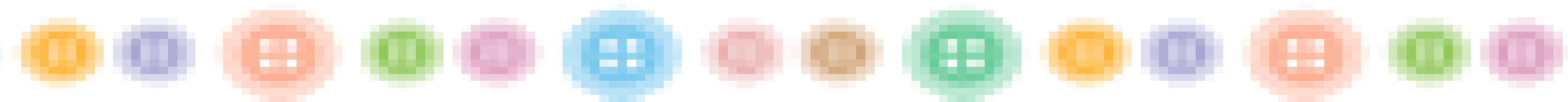

ภาษากับประเพณีและความเชื่อเกี่ยวกับการตั้งชื่อ

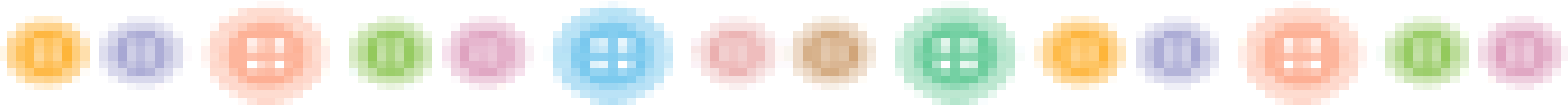
ภาษากับประเพณีและความเชื่อเกี่ยวกับการตั้งชื่อ

- การตั้งชื่อของคนในอดีตและปัจจุบันทำให้เราทราบถึงวัฒนธรรมและค่านิยมของคนในสังคมนั้น
- การตั้งชื่อเด็กนั้น ไม่กำหนดเวลาแน่นอน
  - บางคนเมื่อโกนผมไฟก็ตั้งชื่อไปพร้อมกัน
  - บางคนก็จดวันเวลาตกฟากไปให้ผู้รู้หรือพระตั้งให้

ภาษากับประเพณีและความเชื่อเกี่ยวกับการตั้งชื่อ

- ในปัจจุบันพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกิดเริ่มน้อยลงไปเนื่องจากความรู้ ความทันสมัยในวงการแพทย์และคนมีการศึกษาเพิ่มมากขึ้น ความเชื่อในเรื่องผีสางก็ลดน้อยลงไป
- แต่สิ่งที่ยังคงอยู่คือ พ่อแม่นิยมตั้งชื่อลูกตามความเชื่อทางศาสนาพราหมณ์หรือหลักโหราศาสตร์ โดยนำวัน เดือน เวลา ปีเกิดของลูกไปตั้งชื่อให้มีความหมายที่ดีงาม

ลักษณะการตั้งชื่อในสมัยสุโขทัย

1. ความหมายที่แสดงถึงความสัมพันธ์อันเครือญาติ โดยตั้งชื่อบ่งบอกลำดับครอบครัว เช่น ผู้ชายนิยมชื่อ **อ้าย ยี่** ส่วนผู้หญิงนิยมชื่อ **เอื้อย**
  2. ความหมายที่แสดงถึงความมั่นคง และความรุ่งเรืองของสังคม เช่น
    - ผู้ชาย ชื่อ **สัง อิน** ซึ่งเป็นชื่อต้นไม้ขนาดใหญ่แสดงถึงความมั่นคง
    - ผู้ชายชื่อ **เรือง รุ่ง** ซึ่งหมายถึงความรุ่งเรือง
    - ผู้หญิงชื่อ **คำ** ซึ่งหมายถึงทอง สะท้อนความร่ำรวย
-

ลักษณะการตั้งชื่อในสมัยสุโขทัย

- สรุปการตั้งชื่อสมัยสุโขทัยเป็นยุค “สร้างบ้านแปงเมือง”
  - สะท้อนให้เห็นอุดมคติของการมุ่งเอาความปลอดภัยและความเจริญรุ่งเรืองของชุมชนเป็นหลัก
  - สะท้อนถึงรูปแบบการปกครอง มีแนวคิด ความสัมพันธ์แบบครอบครัว

ลักษณะการตั้งชื่อในสมัยอยุธยา-ธนบุรี

1. ความหมายที่แสดงถึงสิ่งที่เป็นรูปธรรมที่สัมพันธ์กับชีวิตประจำวัน

- ชื่อสัตว์ เช่น เขียด หนู ช้าง ค้าง นก แมว ไหม เอียง

- ชื่อต้นไม้หรือดอกไม้ เช่น เคื่อ แดง บัว พะยอม ใผ่ พุด พลับ นิยมชื่อ

“จัน” มากที่สุด

- ชื่อธาตุ เช่น แก้ว เงิน เพชร นิยมชื่อ “ทอง” มากที่สุด

- ชื่อที่หมายถึงคน เช่น ไทย แยก จีน

ลักษณะการตั้งชื่อในสมัยอยุธยา-ธนบุรี

1. ความหมายที่แสดงถึงสิ่งที่เป็นรูปธรรมที่สัมพันธ์กับชีวิตประจำวัน (ต่อ)

- ชื่อของใช้ เช่น นวม ชาค อู๋ พัด ขัน เทียน
- ชื่อของสี เช่น ดำ ขาว แดง
- ชื่ออวัยวะของร่างกาย เช่น เกศ ปาน ไฝ
- ชื่อของสิ่งที่เกิดจากธรรมชาติ เช่น จันทร์ รัศมี แข แสงจันทร์

ลักษณะการตั้งชื่อในสมัยอยุธยา-ธนบุรี

2. ความหมายที่แสดงถึงแนวความคิดทางนามธรรม

- ชื่อที่แสดงถึงความงาม ความดี ความรุ่มเย็น เช่น ยอด เอี่ยม ดี เปี่ยม มิ่ง
- ชื่อที่แสดงถึงการเพิ่มพูน ความก้าวหน้า ความเจริญ บุญ เช่น พูน เลื่อน

จำรัส เจริญ โชติ บุญ บุญเกิด พร ศรี

สรุปลักษณะการตั้งชื่อในสมัยอยุธยา-ธนบุรี เป็นการตั้งชื่ออย่างเรียบง่าย

สะท้อนการดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย เห็นว่าธรรมชาติมีความสำคัญกับ

ชีวิต รวมถึงตั้งชื่อที่เป็นมงคล มีความหมายดี

ลักษณะการตั้งชื่อในสมัยรัตนโกสินทร์ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์

1. ชื่อที่แสดงถึงความสัมพันธ์นัยญาติ และมีการบ่งลำดับเครือญาติ เช่น บุตร กิ่ง นุช เพ็งใหญ่-เพ็งเล็ก เหมใหญ่-เหมเล็ก ลูกจันทน์ใหญ่-ลูกจันทน์เล็ก
2. ชื่อที่แสดงความหมายถึงกิจการที่มั่นคง เช่น คง คู่มี รอด สงวน
3. ชื่อที่มีความหมายถึงธรรมชาติ เช่น พระจันทร์ แสงจันทร์ พระอาทิตย์
4. ชื่อธาตุ เช่น ทอง แก้ว เงิน นาก นิล พลอย เหล็ก
5. ชื่อที่แสดงถึงรสชาติ นิยมชื่อรสหวาน เช่น เอม

ลักษณะการตั้งชื่อในสมัยรัตนโกสินทร์ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์

6. ชื่อสถานที่

- นิยมชื่อที่เป็นสถานที่เรียบง่ายเป็นธรรมชาติมากกว่าสถานที่สร้างขึ้น เช่น ดง นา ไพร ภู ถิ่น สวน
- นิยมสถานที่ที่สร้างอย่างเรียบง่าย ไม่ใหญ่โต เช่น เรือน แพ ฉาง

7. ชื่อที่แสดงถึงกลิ่น นิยมชื่อที่แสดงกลิ่นเหม็น เช่น เหม็น

8. ชื่อต้นไม้-ดอกไม้ เช่น เกด จัน แดง บัว ปอ เพือก ไป สน

9. ชื่อสัตว์ เช่น กระท่าย ขาบ ช้าง ตุ่น เม่น สิงห์ เสือ หมู ปลา นก แมว หงส์ หนู
อึ่ง สาธิกา

10. ชื่อที่แสดงถึงความเจริญ บุญ ความสุข เช่น เกษม โชติ สุข สุข บุญช่วย

11. ชื่อของใช้ เช่น เข็ม จาน ไช ปิ่น แพร อ่าง ส้วม แห

12. ชื่อที่แสดงถึงรูปร่าง ลักษณะ ท่าทาง

- นิยมความงามในลักษณะ **นึ่ม นวล เรียบ ร้อย** เช่น ช้อย นวล ลออ ลมัย ละมุน
- นิยมท่าทางที่อ่อนนุ่ม **ตำรวม** เช่น เจียม นุ่ม เสงี่ยม
- นิยมลักษณะ **รำ เรียง แจ่มใส** และ **ผู้ที่มีรูปร่างเล็ก** เช่น แป้น ยิ้ม แยม จิ้ม จ้อย เล็ก

ลักษณะการตั้งชื่อในสมัยรัตนโกสินทร์ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์

- สรุปการตั้งชื่อในสมัยนี้สะท้อนคตินิยมและการดำเนินชีวิตคล้ายคลึงกับสมัยอยุธยา-ธนบุรี คือ ตั้งชื่ออย่างเรียบง่าย สัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของใช้ สถานที่ แต่มีลักษณะที่แตกต่างกันอยู่บ้าง
  - ตั้งชื่อที่แสดงถึงความสัมพันธ์นั้นญาติ และมีการบ่งลำดับเครือญาติ แต่ไม่บ่งลำดับที่อย่างสมัยสุโขทัย
  - ตั้งชื่อที่มีความหมายถึงรสชาติ ซึ่งในสมัยอยุธยา-ธนบุรีไม่นิยม

ลักษณะการตั้งชื่อในสมัยประชาธิปไตย

- ลักษณะการตั้งชื่อในสมัยนี้ยังคงคล้ายคลึงกับสมัยที่ผ่านมา แต่มีสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปบ้างคือ
  - มีชื่อที่แสดงความหมายในเรื่องอำนาจ ชัยชนะ การสงคราม เช่น เฉลิมพล มีชัย เสริมศักดิ์ อำนาจ
  - แม้ชื่อสิ่งของก็นิยมเอาชื่ออาวุธตั้งเป็นชื่อมากขึ้น เช่น กริช
  - มีชื่อที่แสดงความหมายเกี่ยวกับความรู้ ความฉลาด การศึกษา เพิ่มขึ้น เช่น ปรีชา เวทย์ โกวิท (ฉลาด, ชำนิชำนาญ)

ลักษณะการตั้งชื่อในสมัยประชาธิปไตย

- การตั้งชื่อต้นไม้ ดอกไม้ ที่มีพยางค์เดียวเริ่มหมดความนิยม เช่น เกด จัน
แดง บัว แต่กลับนิยมชื่อ 2 พยางค์ เช่น กุหลาบ ลั่นจี่ แดงอ่อน เฟื่องฟ้า บานเย็น

- มีการสร้างคำใหม่จากรากฐานชื่อและความหมายเดิมให้เป็นที่นิยมและ
ทันสมัยยิ่งขึ้น เช่น

จาก “บัว” เป็น ศรีอุบล อุบลวรรณ บัวศรี บัวพันธ์

จาก “แสง” เป็น แสงระวี อรุณ อุทัย

จาก “ถนอม” เป็น จงถนอม

จาก “ทอง” เป็น กาญจน์ สุวรรณ ทองประภาศรี

ลักษณะการตั้งชื่อในปัจจุบัน

- คนไทยมีความตื่นตัวเรื่องการเลือกสรรภาษามาตั้งชื่อมากขึ้น โดยเลือกชื่อที่มีความหมายบ่งเพศมากขึ้น
- นิยมตั้งชื่อที่มีจำนวนพยางค์ที่มากขึ้น
- ชื่อชายนิยมชื่อที่มีความหมายเป็น **เดช** คือ แสดงอำนาจ
- ชื่อหญิงนิยมชื่อที่มีความหมายเป็น **ศรี** คือ แสดงความงาม ความเจริญ
- มีผลทำให้ชื่อที่มีความหมายสะท้อนอุดมคติของวิถีชีวิตเรียบง่าย กลมกลืนกับธรรมชาติ เหมือนสมัยที่ผ่านมามีจำนวนน้อยลง

ลักษณะการตั้งชื่อในปัจจุบัน

- ชื่อในสมัยปัจจุบันส่วนใหญ่สะท้อนความหมายที่แสดงถึงความมุ่งมั่น แสวงหาความสำเร็จของชีวิตในด้านอำนาจ ชื่อเสียง เกียรติยศ ความก้าวหน้า
- นิยมตั้งชื่อไม่เหมือนใคร โดยแสวงหาชื่อที่เป็นภาษาบาลีสันสกฤตที่มีรูปคำแปลกๆ มีเสียงแปลกๆ เช่น **กुरुนิษฐ์ สนิตรา เกสรสุริยะ** แสดงแนวคิดของคนในสมัยนี้ว่า ต้องการความเป็นเอก หรือความเด่นของตน
- นิยมตั้งชื่อที่แสดงความสัมพันธ์ในครอบครัวด้วยการตั้งชื่อที่แสดงเสียง คำ หรือความหมายที่พ้องกับพ่อแม่ หรือพี่น้อง เช่น พี่ชื่อ **“อรรณณ”** น้องชื่อ **“วรรณอร”**

สรุปลักษณะการตั้งชื่อของคนไทย

- ลักษณะการตั้งชื่อของคนไทยสะท้อนให้เห็นค่านิยม ความเชื่อ อันเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทย ดังนี้

1. ในสมัยก่อนคนสามัญไม่พิถีพิถันในการตั้งชื่อ ส่วนมากจะตั้งชื่อตามพ่อแม่ และมักเป็นคำไทยแท้พยางค์เดียว เช่น **อิน ทอง แก้ว**

หรือตั้งชื่อที่มีลักษณะเป็นไปในทางนำเกลียดเพื่อหลอกผี เมื่อรอดแล้วจึงมาตั้งชื่อที่เป็นมงคลแก่ตัว เช่น ชื่อเดิม **“เหม็น”** แต่เมื่อ โตอาจเปลี่ยนชื่อเป็น **“บุญมี”**

สรุปลักษณะการตั้งชื่อของคนไทย

2. เจ้านายและขุนนางในสมัยก่อนจะพิถีพิถันในการตั้งชื่อมากกว่าคนสามัญ

โดยมีพราหมณ์คิดพระนามถวาย เช่น **เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร์** **เจ้าฟ้ารินทร** **เจ้าฟ้าเทพ**

เจ้าฟ้าสุริยวงศ์

สรุปลักษณะการตั้งชื่อของคนไทย

3. ในสมัยก่อน แม้ว่าการตั้งชื่อของคนไทยจะได้รับอิทธิพลอินเดีย แต่ในทางปฏิบัติจะไม่เหมือนกับอินเดีย คือ

- อินเดียนิยมใช้ชื่อเทพเจ้ามาตั้ง เช่น **ราม นรินทร์ สยมภู** (พระอิศวร)
- ส่วนคนไทยแต่เดิม จะไม่นำชื่อที่มีความหมายถึง พระพุทธเจ้า เทพ และพระเจ้าแผ่นดิน มาตั้งเป็นชื่อตน ยกเว้นแต่ในฝ่ายราชสกุล เนื่องจากถือว่าเป็นคำสูง แต่ในปัจจุบันมีชื่อลักษณะนี้มิใช่น้อย เช่น **อุมพร ศิวะ ศิวรินทร์ อินทรา โกสินทร์** (พระอินทร์)

สรุปลักษณะการตั้งชื่อของคนไทย

4. การตั้งชื่อมีการเปลี่ยนแปลงตามระยะเวลา เห็นได้ชัดเมื่อไทยได้รับอิทธิพล

ตะวันตก การตั้งชื่อในลักษณะเดิมจึงเปลี่ยนไป คือ

- คนสามัญจะนำไวพจน์พระนามของพระพุทธเจ้า เทพเจ้า มาใช้ในการตั้งชื่อ เช่น

สรรเพชญ (ผู้รู้ทุกสิ่งทุกอย่าง, ผู้รู้ทั่ว, พระนามของพระพุทธเจ้า)

ทศพล (ผู้มีกำลัง 10 เป็นพระนามของพระพุทธเจ้า)

กฤษณะ (เป็นอวตารหนึ่งของ พระวิษณุ)

- ตั้งชื่อจริงหรือชื่อเล่น โดยใช้ภาษาอังกฤษ เช่น **แอนนา นาเดีย บอลดูน เบส**

สรุปลักษณะการตั้งชื่อของคนไทย

5. การตั้งชื่อเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม ในสมัยก่อนคนไทยจะไม่มีการแยกเพศด้วยการตั้งชื่อ การบอกเพศจะใช้คำว่า “อี” และ “อ้าย” เติมหน้าชื่อ เช่น **อีปรีก อีจ้อย อ้ายจ้อย อ้ายมัน**

การตั้งชื่อในสมัยปัจจุบันจะแบ่งแยกเพศระหว่างผู้ชายและผู้หญิงอย่างชัดเจน คือ

- ผู้ชายจะตั้งชื่อที่มีความหมายที่บ่งบอกถึงอำนาจ ชัยชนะ เช่น **ประยุทธ์ แก้วกล้า**
- ผู้หญิงก็จะตั้งชื่อที่มีความหมายที่บ่งบอกถึงลักษณะที่งาม เช่น **เลอลักษณ์ โฉมฉาย**

เพทินพิศ

สรุปลักษณะการตั้งชื่อของคนไทย

- ถ้าเป็นผู้ชาย จะนิยมตั้งชื่อที่มีความหมาย ดังนี้

1. ชื่อที่มีความหมายแสดงถึงอำนาจหรือชัยชนะ เช่น **อติชัย** (อติ=ยิ่ง, พิเศษ, มาก) **ครรรชิต** (กึกก้อง บั่นถื่อเสียด) **ณรงค์พล** (การต่อสู้ การรบ) **ชัยชนะ**
2. ชื่อที่มีความหมายแสดงถึงความเจริญหรือบุญ เช่น **อภิวัฒน์** **จิรวัตน์**
(จิร- = นาน, ช้า) **บุญมี**
3. ชื่อที่มีความหมายแสดงถึงคุณลักษณะหรือความประพฤติ เช่น **สุธรรม**
ชูธรรม **ธีรยุทธ์** (ธีร- = ฉลาด ไหวพริบ มีปัญญา)

- ถ้าเป็นผู้ชาย จะนิยมตั้งชื่อที่มีความหมาย (ต่อ)

4. ชื่อที่มีความหมายแสดงถึงความสุข เช่น สุขสันต์ ปรีดา ยอดปรีดา

5. ชื่อที่มีความหมายแสดงถึงธรรมชาติ เช่น ทินกร สายัณห์ ตะวัน ธารธารา

บรรพต ภูผา

6. ชื่อที่มีความหมายแสดงถึงเทพ เช่น วิษณุ เทพฤทธิ์ ประเมศวร์ (พระอิศวร)

7. ชื่อที่มีความหมายแสดงถึงธาตุ เช่น นพรัตน์ นพเก้า ไพฑูรย์

8. ชื่อที่มีความหมายแสดงถึงวงศ์ตระกูล เช่น อนุวงศ์ ภัทรสกุล (ภัทร = ดี, เจริญ, ประเสริฐ, งาม, น่ารัก, เป็นมงคล.)

สรุปลักษณะการตั้งชื่อของคนไทย

- ส่วนผู้หญิง จะนิยมตั้งชื่อที่มีความหมาย ดังนี้

1. ชื่อที่มีความหมายแสดงถึงความงามหรือลักษณะงาม เช่น **วิมลวรรณ วิไลลักษณ์**

วิจิตร โสภา

2. ชื่อที่มีความหมายแสดงถึงความเจริญหรือบุญ เช่น **ขวัญทวี พรวัฒนา เจริญศรี**

3. ชื่อที่มีความหมายแสดงถึงชาติ เช่น **เพชรพริ้ง นพมาศ พลอยไพลิน**

4. ชื่อที่มีความหมายแสดงถึงธรรมชาติ เช่น **กิ่งเดือน เดือนเพ็ญ ศศิธร แสงไข**

จันทร์ ปานตะวัน

สรุปลักษณะการตั้งชื่อของคนไทย

5. ชื่อที่มีความหมายแสดงถึงคุณลักษณะหรือความประพฤติ เช่น **จริยา** (กิริยาที่ควรประพฤติมารยาท) **อารีรักษ์** (อารี = เอื้อเฟื้อ, มีใจเฟื่อแผ่)
6. ชื่อที่มีความหมายแสดงถึงต้นไม้หรือดอกไม้ เช่น **แคทลียา** **อุบลทิพย์** **มาลี**
7. ชื่อที่มีความหมายแสดงถึงจิตใจ เช่น **จิตดี** **ดวงกมล** **รุ่งฤทัย** **หทัยรัตน์**
8. ชื่อที่มีความหมายแสดงถึงความสุข เช่น **เปรมสุข** **เปรมกมล** **สุขใจ** **พูนสุข**
9. ชื่อที่มีความหมายแสดงถึงเทพ เช่น **ศิวพร** **อุมาพร**

สรุปลักษณะการตั้งชื่อของคนไทย

6. ความยาวของชื่อ เดิมมักจะนิยมคำพยางค์เดียว แต่ปัจจุบันคำพยางค์

คือ 3-4 พยางค์ เช่น

- ชื่อเดิมอาจมีพยางค์เดียว ได้แก่ ศรี ยิ่ง ยศ แต่ในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงให้ยาวขึ้น ได้แก่ **ศรีวรรณ ยิ่งยศ ยศศักดิ์**

7. มีการตั้งชื่อเล่นขึ้นแทนชื่อจริง ซึ่งส่วนใหญ่ชื่อเล่นจะเป็นคำพยางค์เดียว การตั้งชื่อเล่นนี้เกิดขึ้นเพราะชื่อจริงเป็นคำหลายพยางค์ ทำให้เรียกไม่สะดวก จึงมีการตั้งชื่อเล่นเรียกแทน ซึ่งอาจมีวิธีการ ดังนี้

การตั้งชื่อเล่น

- ตั้งชื่อเล่นโดยเลือกพยัญคำใดพยางค์หนึ่งของชื่อจริง อาจเป็นพยางค์หน้าหรือพยางค์ท้าย เช่น
  - ชื่อจริงชื่อ **“นงนุช”** ชื่อเล่นชื่อ **“นุช”**
  - ชื่อจริงชื่อ **“สุภาพร”** ชื่อเล่นชื่อ **“สุ”** หรือ **“พร”**
- ตั้งชื่อเล่นตามลำดับของพี่น้อง เช่น **หนึ่ง สอง สาม สี่**
- ตั้งชื่อเล่นตามชื่อผลไม้ ดอกไม้ เช่น **ส้ม กล้วย อ้อย แก้ว มะลิ**

การตั้งชื่อเล่น

- ตั้งชื่อเล่นตามลักษณะของเด็ก เช่น **อ้วน ป้อม นุ้ย ยิ้ม**
- ตั้งชื่อเล่นเป็นภาษาอังกฤษ เช่น **เบิร์ด เอ บี บอล บอส**
- ตั้งชื่อเล่นสอดคล้องกับความนิยมของคนท้องถิ่นนั้นๆ เช่น
  - ภาคเหนือและภาคอีสานมักตั้งชื่อเล่นว่า **“บัว”** หรือ **“คำ”**
  - ภาคใต้ ชื่อเล่นมักจะใช้ชื่อ **“นุ้ย” “เอียด” “ไข่”**

หลักเกณฑ์การตั้งชื่อ

- การตั้งชื่อของคนไทยมีหลักเกณฑ์หลายประการ ซึ่งสามารถสะท้อนความคิด ความเชื่อ ค่านิยมและภูมิปัญญาของคนไทยไว้อย่างชัดเจน ดังนี้
  1. การตั้งชื่อตามเวลา วัน เดือน ปีที่เกิด เพื่อเตือนความจำ หรือเพื่อระลึกถึงวันเกิดของตน เช่น **จันทร์แรม เมษ กัญญา ตุลย์ วิสาขา เมษา ปีใหม่**
  2. การตั้งชื่อตามสถานที่เกิด เพื่อระลึกถึงถิ่นกำเนิด หรือเป็นสถานที่สำคัญ หรือสถานที่ประทับใจของพ่อและแม่ เช่น **สหรัฐ สุพรรณ อุตร ทักษิณ**
  3. การตั้งชื่อตามลำดับในการเกิด เช่น **หนึ่ง สอง สาม พี่ น้อง กนิษฐา เชษฐา อนุษา**

หลักเกณฑ์การตั้งชื่อ

4. การตั้งชื่อตามลักษณะของลูก เช่น **นิลเนตร งามตา แก้มยุ้ย แก้มบูน**

5. การตั้งชื่อโดยการนำอักษรหรือเสียงของชื่อพ่อและแม่มารวมกัน เพื่อแสดงถึง

ความผูกพัน ความรักระหว่างพ่อ แม่ และลูก เช่น

- พ่อชื่อ **“วิสุทธิ์”** แม่ชื่อ **“ชฎาพร”** ตั้งชื่อลูกว่า **“วิสุฎา”**

- พ่อชื่อ **“ ตุลิต ”** แม่ชื่อ **“ ศรีวิรัตน์ ”** ตั้งชื่อลูกว่า **“ ศลิต ”**

หลักเกณฑ์การตั้งชื่อ

6. การตั้งชื่อโดยนำชื่อของบรรพบุรุษมาดัดแปลง เพื่อแสดงถึงความกตัญญูและระลึกบรรพบุรุษของตน เช่น

- ปู่ชื่อ **“รักษ์”** ตั้งชื่อหลานว่า **“อนุรักษ์”**
- ย่าชื่อ **“ศรี”** ตั้งชื่อหลานว่า **“ศรีสง่า”**

หลักเกณฑ์การตั้งชื่อ

7. การตั้งชื่อให้คล้องจองกันระหว่างพี่น้อง เพื่อแสดงถึงความรักของภาษา และแสดงถึงความผูกพันระหว่างพี่น้อง

ชื่อจริง จะตั้งให้คล้องจองกันคือ มีสัมผัสสระหรือสัมผัสอักษร เช่น

- พี่ชื่อ “กฤตภาส” น้องชื่อ “กฤตพร”

- พี่ชื่อ “อนุชิต” น้องชื่อ “ขนิษฐา”

ชื่อเล่น มักจะตั้งให้คล้องจองกันคือ มีสัมผัสสระหรือสัมผัสอักษร เช่น

นิด น้อย น้อย, บุ่ม จุ่ม, ป้อง ปั้น ปูน

หลักเกณฑ์การตั้งชื่อ

8. การตั้งชื่อตามชื่อของตัวละครเอกในนิทาน วรรณคดี หรือวรรณกรรม ซึ่งแสดงว่าคนไทยรักการอ่าน เช่น **ราม ลักษณ บุษบา จินตหรา รจนา อังศุมาลิน ปรีศนา พจมาน**
9. การตั้งชื่อตามเหตุการณ์สำคัญซึ่งตรงกับวันเกิดของลูก เช่น **ปิยะ ปิใหม่ รัฐธรรมนุญ ปฏิวัติ สงกรานต์**
10. การตั้งชื่อตามอาชีพของพ่อแม่ เพื่อแสดงถึงความผูกพันระหว่างพ่อแม่และลูก เช่น **นาวิ อักษร นิตกร วิศวะ**

หลักเกณฑ์การตั้งชื่อ

11. การตั้งชื่อให้นำเกลียดเพื่อป้องกันผีมาเอาชีวิต ส่วนใหญ่จะเป็นชื่อของคนสมัยก่อน หรือ ชื่อเล่น เช่น **เหล่ หมา ผี ทองเหม็น**

ซึ่งสะท้อนให้เห็นความเชื่อของคนไทยสมัยก่อนว่า เชื่อเรื่องผีสาugtาวดา และแสดงให้เห็นถึงความรักความห่วงใยที่มีต่อลูกของตน

หลักเกณฑ์การตั้งชื่อ

12. การตั้งชื่อเพื่อแก้อุปมงคล เช่น

- เด็กที่เกิดขึ้นมาในวันที่พ่อแม่ ปู่ย่า หรือตายายเสียชีวิต ก็อาจจะตั้งชื่อให้

ไพอะไรที่มีความหมายถึงชีวิตที่มั่นคง หรืออายุยืนเพื่อเป็นเคล็ด เช่น **คงกระพัน, ยืนยง**

- เด็กที่เกิดมาแล้วผอม ขี้โรค และไม่แข็งแรง ก็อาจจะตั้งชื่อ **สมบูรณ์, บริบูรณ์,**

พูนสุข

หลักเกณฑ์การตั้งชื่อ

13. การตั้งชื่อที่มุ่งความหมายในทางที่ดีเป็นมงคลแก่ชีวิต แสดงว่าบุคคลนั้น เป็นผู้รู้ นักปราชญ์ มีทรัพย์สิ้นเงินทองหรือมีความเจริญก้าวหน้า เช่น **อุดมสิน ศิริชัย** สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อของคนไทยว่า ถ้าตั้งชื่อให้เป็นสิริมงคลก็จะมีผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของลูกหลานต่อไป

ความเชื่อเรื่องการเปลี่ยนแปลงชื่อของคนไทย

- ในวรรณคดีเรื่อง “ขุนช้างขุนแผน” ตอนที่นางพิมพิลาโลยต้องเปลี่ยนชื่อเป็นวันทอง
  - ครานั้นจึงท่านขรัวตาจู พิเคราะห์จับยามดูหาเช่าไม้
  - ครั้นรู้ประจักษ์ก็ทักไป ออพิมพิลาโลยนี้เคราะห์ร้าย
  - มันตกลงที่นางเสียดา เมื่อทศพัทธ์ลักพาไปสูญหาย
  - ถ้าแม่ไม่จากผิวตัวจะตาย ถ้าย้ายแก้ไขไม่เป็นไร
  - ผลัดชื่อเสียพลันว่าวันทอง จะครอบครองทรัพย์สินทั้งปวงได้
  - โรคนั้นพลันจะคลายหายไป หาบรรลัยไม่ดอกลีกายาย ฯ

สรุปเรื่องการตั้งชื่อ

- จะเห็นได้ว่า คนไทยมีความเชื่อเรื่อง โหราศาสตร์และการคำนวณวันเดือน ปี เกิด นิยมตั้งชื่อดีเป็นมงคล แต่ถ้าชื่อที่มีความหมายไม่ดี ไม่เหมาะสมกับเจ้าของชื่อก็ต้องมีการเปลี่ยนชื่อ
- ความเชื่อดังกล่าวยังส่งอิทธิพลมาถึงปัจจุบัน เช่น ไม่มีใครตั้งชื่อว่า **“พิมพิลาไลย”** หรือ **“วันทอง”** เพราะเป็นชื่อของตัวละครที่มีจุดจบในชีวิตไม่ดี
- การตั้งชื่อของไทยที่กล่าวมาข้างต้น สะท้อนให้เห็นประเพณี ความคิด ความเชื่ออันเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมนั่นเอง